

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 listopada 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku L. D. z dnia 2 listopada 2020 roku odmówił jej przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do rekompensaty ponieważ stanowisko na jakim była zatrudniona jest niezgodne z wykazem resortowym. Nazwa stanowiska nie może być niepełna albo podobna. W zarządzeniu resortowym nazwa stanowiska brzmi: technik (laborant) medyczny, natomiast w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 26 października 2020 roku podano nazwę: starszy technik medyczny. W dokumentach dotyczących zatrudnienia skarżącej są niezgodności: w świadectwie pracy z 31.07.2006 zakład pracy wykazał, że wnioskodawczyni pracowała w pełnym wymiarze w okresie od 2.08.1980 r do 31.07.2006 na stanowisku Kierownika Zespołu Techników w Zakładzie (...), a w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z 26.10.2020 r., w tym samym okresie i w tym samym wymiarze czasu, zakład pracy wykazał, że wnioskodawczyni pracowała na stanowisku starszego technika med. w Zakładzie (...).

(decyzja – k. 17 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła L. D. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżając ją w całości i zarzucając jej:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 21 ust. 1 u.o.p. poprzez niezastosowanie i uznanie, iż Ubezpieczona nie wykazała co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, podczas Ubezpieczona w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 r. do dnia 31 października 1996 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywała pracę w szczególnych warunkach na stanowisku starszego technika medycznego, a w okresie od dnia 1 listopada 1996 r. do dnia 31 lipca 2006 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywała pracę w szczególnych warunkach na stanowisku Kierownika Zespołu Techników, podczas której to pracy nadal wykonywała obowiązki starszego technika medycznego, niezależnie od zmiany nazwy zajmowanego stanowiska;

2. Naruszenie przepisów postępowania, tj:

- art. 107 § 1 oraz art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez błędne zastosowanie przez brak wskazania w decyzji z dnia 9 listopada 2020 r. faktów, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za udowodnione oraz dowodów, na których oparł się wydając rozstrzygnięcie, jak również brak odniesienia się organu do okoliczności wskazanych we wniosku o przyznanie emerytury z rekompensatą, z określeniem przyczyn odmowy wiarygodności i mocy dowodowej wskazanych tam dowodów;

- art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, nieuwzględnienie wszystkich dowodów oraz okoliczności faktycznych, mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, skutkujące przyjęciem błędnych ustaleń faktycznych.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniesiono o :

1. zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach w związku z wykonywaniem przez Ubezpieczoną L. D., w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 r. do dnia 31 października 1996 r. jako starszy technik med. w Zakładzie (...) (dawna nazwa Zakład (...)) oraz w okresie od dnia 1 listopada 1996 r. do dnia 31 lipca 2006 r jako Kierownik Zespołu Techników, pracy w warunkach szczególnych, spełniającej kryterium określone w pkt. 5, działu XII wykazu A - załącznika do zarządzenia MZiOS z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej;

2. zasądzenie na rzecz Ubezpieczonej kosztów postępowania, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy nie dokonał całościowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ubezpieczona wykonywała pracę na stanowisku technika medycznego, a następnie starszego technika. Z czasem powierzono jej także wykonywanie obowiązków Kierownika Zespołu Techników. W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 26 października 2020 roku skarżąca w okresie od dnia 1 listopada 1996 roku do dnia 31 lipca 2006 roku miała powierzone obowiązki kierownika i nadal wykonywała pracę – badania histopatologiczne w pełnym wymiarze godzin, tak jak starsi technicy med. w Zakładzie (...). Okoliczność, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach widnieje zmodyfikowana nazwa stanowiska (dodanie sformułowania starszy technik zamiast technik) nie może przesądzać o tym, że pracownik zajmujący takie stanowisko w istocie nie wykonywał prac o szczególnym charakterze. Do zadań ubezpieczonej na stanowisku starszego technika należały między innymi: obróbka materiału pooperacyjnego utrwalonego w 10 % formalinie, pobieranie wycinków, obróbka wycinków między innymi przy użyciu ksyłenu, acetonu, spirytusu absolutnego, krojenie bloczków parafinowych z materiałem pooperacyjnym, barwienie preparatów histopatologicznych. Tym samym, organ rentowy w przedmiotowej sprawie błędnie oparł przedmiotową decyzję na uznaniu, iż ubezpieczona nie wykazała wymagalnego 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych w związku z faktem, iż zajmowane przez wnioskodawczynię stanowisko było niezgodne z wykazem resortowym. Uciążliwość i szkodliwość pracy jaką wykonywała ubezpieczona na stanowisku starszego technika med. w Zakładzie (...) oraz jako Kierownik Zespołu Techników w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł. była taka sama jak uciążliwość i szkodliwość pracy wykonywanej przez technika med.

(odwołanie – k. 3-12)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazano, że zakład nie uznał wnioskodawczyni do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 2.08.1980 r. do 31.07.2006 r. w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. na podstawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z 31.12.2006r., bowiem w spornym okresie wnioskodawczyni zajmowała stanowisko kierownika zespołu techników w Zakładzie (...).

Zdaniem organu rentowego zakres obowiązków na stanowiskach kierowniczych wykracza poza osobiste i bezpośrednie dozоровanie oraz kontrolę poszczególnych procesów produkcyjnych. Niemożliwe jest więc wykonywanie przez pracownika kadry kierowniczej - wyższego szczebla - pracy stale i w pełnym wymiarze przy stanowiskach robotniczych wymienionych w wykazie - załączniku do cytowanego rozporządzenia.

W dniu 2.11.2020 r. L. D. złożyła w organie rentowym świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach (...) Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł. z 26.10.2020 r., z którego wynika że w okresie od 2.08.1980 r. do 31.10.1996 r. zajmowała stanowisko starszego technika med. W Zakładzie (...) i od dnia 1.11.1996 r. do dnia 31.07.2006 r. miała powierzone obowiązki kierownika i nadal wykonywała prace - badania histopatologiczne.

Zaskarżoną decyzją Zakład odmówił Pani L. D. prawa do rekompensaty, bowiem stanowisko podane w tym świadectwie nie odpowiada ściśle stanowisku wymienionemu w powołanych przepisach resortowych.

(odpowiedź na odwołanie – k. 17-18)

Na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku Sąd postanowił pominąć wniosek z przesłuchania biegłego z zakresu czynności dla kierownika zespołu techników medycznych na okoliczność, że pełen wymiar czasu był określony dla kierowników powyżej 15 osób.

(protokół z rozprawy z dnia 23 marca 2021 r. – 00:41:00 – 00:41:53 -płyta CD – k. 54)

Na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Jednocześnie sprecyzował, iż wnosi o zmianę decyzji ZUS z dnia 5 listopada 2020 roku. Z kolei pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(końcowe stanowiska stron – e-protokół z rozprawy z dnia 23 marca 2021 roku 00:41:53- 00:45:15 – płyta CD – k. 54)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. D. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 28 września 2020 roku wnioskodawczyni złożyła do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek – k. 1-3 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją z dnia 8 października 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku L. D. z dnia 28 września 2020 roku przyznał jej emeryturę od dnia 1 września 2020 roku, tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 265808,88 zł;

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 513610,90 zł;

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 242,00 m-cy;

- wyliczona kwota emerytury wynosi 3220,74 zł .

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej:

$((...),88 + (...),90) / 242,00 = 3220,74 \text{ zł.}$

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę, ponieważ jest dla skarżącej korzystniejsze, tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Okresowa emerytura kapitałowa wynosi 539,52 zł

Łącznie kwota emerytury z FUS oraz okresowej emerytury kapitałowej wynosi 3760,26 zł.

Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 3117,84 zł.

(decyzja – k. 7-8 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 5 listopada 2020 roku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 17 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Z dniem 2 sierpnia 1980 roku wnioskodawczyni zostały powierzone obowiązki technika w Zakładzie (...) w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.)

(umowa o pracę – k. 6- 6 verte część B akt osobowych (koperta) – k. 30)

Z dniem 1 listopada 1996 roku skarżącej zostały powierzone obowiązki Kierownika Zespołu Techników w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.). Jednocześnie wskazano, że pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian.

(pismo – k. 80 część B akt osobowych (koperta) – k. 30)

Zgodnie z wystawionym w dniu 31 lipca 2006 roku świadectwem pracy, L. D. zatrudniona była w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.) w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2006 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia wnioskodawczyni wykonywała na rzecz w/w pracodawcy pracę na stanowisku: Kierownika Zespołu Techników w Zakładzie (...).

(świadectwo pracy – k. 4 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Zgodnie z wystawionym w dniu 26 października 2020 roku świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach przez Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł., wnioskodawczyni była zatrudniona w w/w centrum w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2006 roku. W tym okresie tj. 02.08.1980 r. - 31.10.1996 r. stale i w pełnym wymiarze czasu, wykonywała pracę na stanowisku starszego technika med. w Zakładzie (...) (dawna nazwa Zakład (...)) wymienionym w wykazie A , dziale XII, poz. 3, pkt 5, (prace na oddziałach intensywnej opieki medycznej , anestezjologii , psychiatrycznych i odwykowych , onkologicznych , leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentem) , stanowiącym załącznik do zarządzenia MZiOS z dnia 12.07.1983 r. (Dz. Urz. Nr 8/83 z późniejszymi zmianami - Z.. (...) z dnia 13.02.1989 r. Dz. Urz. Nr 2/89) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej.

W okresie od dnia 01.11.1996 r. do dnia 31.07.2006 r. L. D. miała powierzone obowiązki kierownika i nadal wykonywała prace - badania histopatologiczne w pełnym wymiarze godzin tak jak starsi technicy med. w Zakładzie (...).

(świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 14 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W zakresie obowiązków praca na stanowisku technika medycznego, a starszego technika medycznego niczym się nie różniła.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e- protokół (...):38:58 – 00:41:00 w związku z e-protokół (...):02:13 – 00:20:27 – płyta CD- k. 54)

W spornym okresie do obowiązków wnioskodawczyni należało badanie materiału pooperacyjnego, w tym wycinków które lekarz uprzednio w asyście technika pobierał. Dokonując wskazanego badania pobranego materiału wnioskodawczyni używała różnych odczynników tj.: aceton, ksylene formalina, a także alkoholi w różnych stężeniach. Czynności te wykonywane były ręcznie.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e- protokół (...):38:58 – 00:41:00 w związku z e-protokół (...):02:13 – 00:20:27 – płyta CD- k. 54, zeznania świadka G. W. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e- protokół (...):23:23 – 00:31:56– płyta CD- k. 54, zeznania świadka D. K. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e- protokół (...):31:56 – 00:38:58– płyta CD- k. 54)

Będąc na stanowisku kierowniczym wnioskodawczynie pracowała jak inni technicy wykonując te same czynności co oni.

(zeznania świadka G. W. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):23:23 – 00:31:56 – płyta CD- k. 54, zeznania świadka D. K. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):31:56 – 00:38:58 – płyta CD- k. 54)

Do dodatkowych obowiązków skarżącej związanych z pełnieniem funkcji kierowniczej należało sporządzanie grafików i premii, które naliczała w domu.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):38:58 – 00:41:00 w związku z e-protokół (...):02:13 – 00:20:27 – płyta CD- k. 54, zeznania świadka G. W. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):23:23 – 00:31:56 – płyta CD- k. 54)

Skarżąca nie miała w pracy własnego gabinetu czy biurka.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):38:58 – 00:41:00 w związku z e-protokół (...):02:13 – 00:20:27 – płyta CD- k. 54, zeznania świadka G. W. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):23:23 – 00:31:56 – płyta CD- k. 54, zeznania świadka D. K. na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku e-protokół (...):31:56 – 00:38:58 – płyta CD- k. 54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, aktach osobowych skarżącej, a także na podstawie zeznań wnioskodawczynie i powołanych w sprawie świadków: G. W. i D. K., które to w spornym okresie pracowały razem z wnioskodawczynią i wobec tego mają one wiedzę na temat charakteru pracy skarżącej i tego na czym ona polegała. Zeznania wnioskodawczynie Sąd ocenił jako wiarygodne, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Jednocześnie organ rentowy nie zgłosił wniosków dowodowych mających na celu wykazanie okoliczności przeciwnych.

Sąd na rozprawie w dniu 23 marca 2021 roku postanowił pominąć wniosek pełnomocnika skarżącej z przesłuchania biegłego z zakresu czynności dla kierownika zespołu techników medycznych na okoliczność, że pełen wymiar czasu był określony dla kierowników powyżej 15 osób, z uwagi na to że ów wniosek zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 2 pkt. 5 i art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1924) rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Zgodnie z art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Artykuł 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,

2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W literaturze podkreśla się, że wykładnia przepisu art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 roku.

Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX).

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.0.291 t.j.), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 ustawy emerytalnej stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Z § 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Wnioskodawczyni przedstawiła co prawda w postępowaniu przed organem rentowym świadectwo wykonywania pracy szczególnych warunkach z dnia 26 października 2020 roku, w którym potwierdzono, że będąc zatrudniona w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł. w okresie tj. 02.08.1980 r. - 31.10.1996 r. stale i w pełnym wymiarze czasu, wykonywała pracę na stanowisku starszego technika med. w Zakładzie (...) (dawna nazwa Zakład (...)) wymienionym w wykazie A, dziale XII, poz. 3, pkt 5, (prace na oddziałach intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentem), stanowiącym załącznik do zarządzenia MZiOS z dnia 12.07.1983 r. (Dz. Urz. Nr 8/83 z późniejszymi zmianami - Z. (...) z dnia 13.02.1989 r. Dz. Urz. Nr 2/89) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej. Z kolei w okresie od dnia 01.11.1996 r. do dnia 31.07.2006 r. L. D. miała powierzone obowiązki kierownika i nadal wykonywała prace - badania histopatologiczne w pełnym wymiarze godzin tak jak starsi technicy med. w Zakładzie (...).

Natomiast z wystawionego przez Wojewódzki Szpital (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.) w dniu 31 lipca 2006 roku świadectwa pracy wynikało, że skarżąca zatrudniona była w/w szpitalu w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2006 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku: Kierownika Zespołu Techników w Zakładzie (...).

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni stała na stanowisku, iż będąc zatrudniona w w/w centrum od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 października 1996 roku na stanowiskach technika medycznego i starszego technika medycznego w Zakładzie (...) oraz od dnia 1 listopada 1996 roku do dnia 31 lipca 2006 roku na stanowisku Kierownika Zespołu Techników w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł. w rzeczywistości stale i w pełnym wymiarze pracy wykonywała pracę stanowiącą pracę w szczególnych warunkach spełniającą kryterium określone załącznika do zarządzenia MZiOS z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej.

Dla rozstrzygnięcia spornej kwestii zasadnym stało się zatem ustalenie, czy praca wykonywana przez ubezpieczoną w w/w spornym okresie na wskazanych przez nią stanowiskach była wykonywana w warunkach szczególnych, o jakich mowa w cytowanych wyżej przepisach. Ubezpieczona może wykazywać innymi niż świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych środkami dowodowymi, że praca świadczona była w takich warunkach. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają przy tym prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków lub stron, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (tak SA w Szczecinie w wyroku z 20.07.2016 r., III AUa 690/15, LEX nr 2121869).

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (patrz wyroki Sądu Najwyższego: z 14 września 2007 roku, III UK 27/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 325; z 19 września 2007 roku, III UK 38/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 329; z 6 grudnia 2007 roku, III UK 66/2007

LexPolonica nr 2375445; z 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/2007 OSNP 2009/5-6 poz. 75 i z 24 marca 2009 roku, I PK 194/2008 OSNP 2010/23-24 poz. 281).

W niniejszym postępowaniu Sąd jednoznacznie ustalił, że wnioskodawczyni będąc zatrudniona w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł. okresie od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 października 1996 roku na stanowisku technika medycznego i starszego technika medycznego w Zakładzie (...) oraz w okresie od dnia 1 listopada 1996 roku do dnia 31 lipca 2006 roku jako Kierownik Zespołu Techników pracowała stale i w pełnym wymiarze wykonywała pracę na wskazanych wyżej stanowiskach. Do prac wykonywanych w warunkach szczególnych, stosownie do załącznika do zarządzenia MZiOS z dnia 12 lipca 1983 roku (Dz.Urz. (...).1983.8.40 z późniejszymi zmianami – Z.. (...) z dnia 13 lutego 1989 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej Dz.Urz.MZiOS.1989.2.5 oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) Dział XII pod poz. 3 w pkt. 5 wykazu A zalicza się prace w prosektoriach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej - technik (laborant) medyczny.

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest dopuszczalne zaliczanie innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w stopniu powodującym wcześniejszą utratę zdolności do zatrudnienia i nie zostały wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, Lex Nr 1455235).

W rozpatrywanej sprawie z przeprowadzonych przez Sąd dowodów jednoznacznie wynika, że odwołującej z dniem 2 sierpnia 1980 roku zostały powierzone obowiązki technika w Zakładzie (...) w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.), zaś z dniem 1 listopada 1996 roku obowiązki Kierownika Zespołu Techników w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. (obecnie Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. K. w Ł.). Co istotne jednak, we wskazanym piśmie dookreślono, iż pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian co sugeruje, że wnioskodawczyni oprócz wykonywania zadań związanych pełnieniem funkcji kierowniczej dalej kontynuowała wypełnianie czynności odnoszących się do stanowiska technika medycznego. Powyższe potwierdzają także zeznania wnioskodawczyni oraz powołanych w sprawie świadków, z których wynika, iż zakres obowiązków na stanowisku technika oraz starszego technika niczym się nie różnił. Co więcej również, w momencie przejścia przez skarżącą nowych zadań związanych z pełnieniem funkcji na stanowisku kierowniczym, w dalszym ciągu pracowała ona w ten sam sposób i wykonywała czynności tożsame do tych wykonywanych przez innych techników zatrudnionych przez tego samego pracodawcę. Jedyną odmiennością w zakresie wykonywanych zadań był fakt, iż odwołująca jako Kierownik Zespołu Techników zajmowała się sporządzaniem grafików i premii. Te czynności wykonywała jednak w domu. Na tle powyższego podkreślić należy, że zeznania samej wnioskodawczyni, jak i powołanych w sprawie świadków, którzy w tym samym czasie pracowali razem ze skarżącą są w tym względzie spójne. Dodać należy, że organ rentowy nie podważał w toku procesu wartości dowodowej zeznań wnioskodawczyni oraz świadków.

W związku z powyższym, stwierdzić należy, że ubezpieczona wykazała, iż stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego ją pełnego wymiaru czasu pracy świadczyła pracę w okresie nieuznanym przez organ rentowy tj. w okresie od dnia 2 sierpnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2006 roku, co daje staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wynoszącym ponad 15 lat.

W tych okolicznościach należało stwierdzić, że ubezpieczona spełnia przesłanki do uzyskania dochodzonego od organu rentowego prawa do rekompensaty.

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Mając na względzie powyższe, należało zmienić zaskarżoną decyzję o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawczyni ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265).